

Solvejs juletræfest – jul i 1950'erne

Skoletjenesten, Arbejdermuseet

Historien, du nu skal læse eller høre, er det vi kalder for en erindring. Det vil sige, at det er en person, der har skrevet om sit liv. Erindringen her er skrevet af en kvinde, der hedder Solvej. Hun har i denne erindring beskrevet juletiden, som hun husker den fra sin barndom i 1950'ernes København.

Jeg blev født i 1946, vi boede på Østerbro i en 2 værelses lejlighed over porten til baggården, senere flyttede vi ud til gaden i en 2 værelses med alkove. Den lille ekstra plads blev mit ”lille værelse” der kunne lige stå min seng og et lille bord, og på væggen hang min lille garderobe.

Mine forældre kom begge fra Lolland, og begge ud af store børneflokke, jeg er enebarn hvilket var lidt udsædvanligt den gang.

Mine forældre var begge udearbejdende, min far arbejdede på B&W og min mor gjorde rent om morgenen, så hun var hjemme det meste af dagen.

Det var meget vigtigt for min mor, at vi havde det pænt og rent, så julepynten måtte absolut ikke hænges op før der var blevet gjort ”hovedrent” så alt blev taget ned af væggene for at blive vasket eller pudset, og først da alt havde fået en omgang, måtte jeg sammen med min far hænge julepynt op. Masser af kravlenisser blev hængt op, dem havde vi klippet ud, når vi adventssøndage hyggede os med æbleskiver, kakao eller saftvand, julestjerne blev hængt op i vinduet, og gav et hyggeligt lys i stuen og der blev pyntet med gran.

At bage julesmåkager har altid hørt med til forberedelserne, Vanilliekranse, Finskrød og Jødekager var altid dem der skulle bages, og med lidt hjælp fra mine små fingre, fik jeg retten til at slikke skålen bagefter.

Julemåneden bød også på juletræsfester, og da min far med medlem af Socialdemokratiet, foregik det i Festsalen i Rømersgade, der hvor Arbejdermuseet ligger i dag, jeg har ikke tal på, hvor mange gange jeg har været der, men det var altid en dag jeg så hen til med stor forventning.

Der var mange hundrede børn, klædt i det ”fineste puds” jeg havde altid fået en fin ny kjole, som jeg også skulle ha’ på juleaften, hvide ankelsokker og fine nye sorte laksko. Min mor syntes åbenbart ikke, at jeg havde krøller nok, så om natten sov jeg med håret rullet op på toiletpapir, så min mor til den festlige anledning, kunne sætte en stor flot sløjfe i mit hår.

Forventningerne var store, da dørene blev slået op til festsalen og et gigantisk juletræ åbenbarede sig for vore øjne, en hel nissefamilie, mor og far og mange nissebørn kom ind, og så skulle der leges og synges julesalmer, aftenen sluttede med at alle vi børn stod i en lang række, fra festsalen til den mindre sal, for at få vores godtepose. Det var nogle trætte børn, der for de flestes vedkommende, blev båret hjem, jeg på min fars arm hen til sporvognen, vi havde ingen bil, så al transport forgik med sporvogn.

Strøget i København, var det sted man tog hen, når man skulle på juleudstilling, det var før det blev gågade, så trængslen var stor på fortovet foran de flot pyntede vinduer, men højdepunktet var altid Daells Varehus’s udstilling i hjørnevinduerne ved Storkepringvandet, der var ikke sparet på fantasien, det kunne være svært at komme til at se, men oppe på fars skuldre, havde man udsigt til det mest fantastiske julelandskab hvor nisserne for rundt, og havde travlt med at forberede til jul.

Mine forældre havde ikke mange penge, og de julegaver børn får i dag, kan på ingen måde sammenlignes med de gaver vi fik da jeg var barn.

Jeg havde brændende ønsket mig en ”gummidukke” den var vel 20-30 cm stor, og da jeg en dag så en kasse på dækketøjskabet, som det hed engang, trak jeg, i et ubevogtet øjeblik, en stol hen og kravlede op på den, jeg fik løftet låget på kassen, og der med ble på og sutteflaske i hånden, lå den yndigste lille dukke, jeg var ganske klar over, at jeg havde gjort noget jeg ikke måtte, og min samvittighed var sort som kul, min mor opdagede det, jeg kan stadig huske, hvor skuffet hun blev, de ville jo så gerne gøre det så godt for mig som de kunne, og nu havde jeg snydt dem. Den juleaften glemmer jeg aldrig.

Da vi boede i byen, og for det meste holdt juleaften hjemme, blev juletræet købt hos ”spejderne” på gaden, min far og jeg bar det hjem, og lillejuleaften blev det pyntet, glaskugler, kræmmerhuse, flettede hjerter og små fugle som havde en hale af noget man kunne stikke fingrene på, og til sidst en masse dannebrogflag og selvfølgelig en stjerne i toppen.

I samme opgang som os boede min tante og morbror og mine to kusiner, og dem holdt vi ofte jul sammen med, så var vi tre børn, og så kunne vi lettere få tiden til at gå, før vi skulle i kirke og min far skulle hente flæskestegen som var blevet stegt hos bageren.

Det skete også i min tidlige barndom, at vi holdt jul hos min mormor og morfar i Tårs på Lolland, så kørte vi med tog til Nakskov, blev hentet af en vognmand og kørte i bil de sidste 12 km. til Tårs, som jeg har fået det fortalt, kunne det ofte være en streng tur, da der ofte var meget sne, selv husker jeg ikke så meget af det.

I 1953 startede jeg i Ryesgade Skole, som lå ca 5 min fra hvor vi boede, der var masser af børn i området, og i min 1.klasse var vi 38 børn.

Da julemåneden startede, blev der tegnet en grangren i hele tavlens længde, og hver dag blev der tegnet et lys på grangrenen, og da vi var alt for mange børn til de 24 dage, var det meget spændende, hvem der blev valgt til den ”store opgave”. Vi digtede også nogle små historier, og optrådte for hinanden.

Inden vi gik på juleferie, gik alle klasser i samlet trop, til Nazareth kirke, som lå lige ved siden af skolen, for der at være med til julegudstjeneste, det kunne være svært for præsten, at få ørenlyd, men da nogle af pigerne fra de lidt større klasser, kom ind som Luciaoptog, blev der alligevel en andægtig stilhed, og jeg husker det som en god oplevelse.

Jeg har prøvet at samle nogle af minderne fra min barndoms jul, og jeg føler en stor taknemlighed til mine forældre, som har givet mig en så god barndom, rig på minder og gode oplevelser.

Hvordan var Solvejs jul?

Hvordan var Solvejs jul anderledes fra din jul? Og er der noget fra Solvejs jul, du kan kende fra din egen jul?

Vælg det sted i historien du bedst kunne lide, og tegn en tegning til der passer. Du kan eventuelt klippe tekststykket ud og sætte sammen med din tegning.